

БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ И БИОТЕХНОЛОГИИ

VI ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2-12 сәуір 2019 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 9-10 сәуір 2019 жыл

VI МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 2-12 апреля 2019 года

МАТЕРИАЛЫ

Международная научная конференция

студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 9-10 апреля 2019 года

VI INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 2-12 April 2019

MATERIALS

International Scientific Conference of

Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 9-10, 2019

Қуат А.Н. ЖОҒАРҒЫ ЖӘНЕ ТӨМЕНГІ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ КАРДИОРЕСПИРАТОРЛЫҚ ЖҮЙЕСІНЕ ОҚУ ЖҮКТЕМЕСІНІҢ ӘСЕРІ	144
Лебедева Л.П., Әлібекова Д.Ә., Киселев И.А. ИЗУЧЕНИЕ ОТДАЛЕННОГО НЕГАТИВНОГО ВЛИЯНИЯ СТРЕСС-ФАКТОРОВ НА ФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ <i>DANIO RERIO</i>	144
Мухитдин Б., Кәулімжан А. ИЗУЧЕНИЕ ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ СТУДЕНТОВ ВО ВРЕМЯ ЭКЗАМЕНАЦИОННОЙ СЕССИИ	145
Мухтарбекова І.С. СУБХРОНИКАЛЫҚ ТӘЖІРІБЕ БАРЫСЫНДА ИОД АДДУКТИ БАР МИКРОБАЛДЫРЛАРДЫ ПАЙДАЛАНЫЛҒАН <i>DANIO RERIO</i> БАЛЫҒЫНЫҢ ПАРЕНХИМАТОЗДЫ ОРГАНДАРЫНДАҒЫ ГИСТОҚУРЫЛЫМДАРДЫ ЗЕРТТЕУ	146
Мұқатай Ү., Кемелбек М. ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН МЕКТЕПТЕРДІҢ 10- СЫНЫБЫНА АРНАЛҒАН БИОЛОГИЯ ОҚУЛЫҒЫНЫҢ МАЗМҰНЫНА ТАЛДАУ	147
Намаз Э.Р. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАЗЫҚ ДАЛАСЫНДА ӨСЕТІН ЭНДЕМИК ӨСІМДІКТЕРДІҢ ФАРМАКОЛОГИЯЛЫҚ ҚАСИЕТТЕРІ	148
Нурлан А., Еркенова Н., Раймқұл А. КЕЙБІР ДӘРІЛІК ӨСІМДІКТЕРДІҢ ЖАНУАРЛАРДЫҢ ҚАН КӨРСЕТКІШТЕРІНЕ ӘСЕРІ	148
Осикбаева С. О. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЦИТОТОКСИЧНОСТИ КАРНАЗОЛОВОЙ КИСЛОТЫ НА РАКОВЫЕ КЛЕТКИ ПРОСТАТЫ С ПОМОЩЬЮ КРАСИТЕЛЯ КРИСТАЛЛИЧЕСКОГО СИНЕГО (CRYSTAL VIOLET)	149
Оразбекова А.Р., Қайрат А.К. ОҚУ ҮРДСІНЕ БЕЙІМДЕЛУ БАРЫСЫНДА СТУДЕНТТЕРДІҢ ФУНКЦИОНАЛЬДЫ ДЕҢГЕЙІН ЗЕРТТЕУ	150
Өкен М.Ж. ЖАҒАРТЫЛҒАН ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫН ІСКЕ АСЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ПСИХОФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ВЕГЕТАТИВТІ КӨРСЕТКІШТЕРІН ЗЕРТТЕУ	151
Өнербекқызы Н. ЗЕРТХАНАЛЫҚ ЕГЕУКҰЙРЫҚТАРДЫҢ ҚҰРАМЫ МЕН ҚАН КӨРСЕТКІШТЕРІНЕ ТОКСИКАНТТАРДЫҢ ӘСЕРІ	152
Пернебек Қ.А. БИОЛОГИЯНЫ ОҚЫТУДА ТЕХНИКАЛЫҚ ҚҰРАЛДАРДЫ КЕШЕНДІ ҚОЛДАНУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МҮМКІНДІКТЕРІ	152
Пономарев Д.В. ВЛИЯНИЕ РЕСВЕРАТРОЛА НА ПРОЛИФЕРАЦИЮ И МИГРАЦИЮ КЛЕТОК ХОЛАНГИОКАРЦИНОМЫ ХОМЯЧКА	153
Raiziyeva T.R. PSYCHOPHYSIOLOGICAL ADAPTATION OF FIRST YEAR STUDENTS	154
Рагипова Ф.К., Долқын М., Ерболат М. ЖАНУАРЛАРДЫ ҚОРҒАСЫН ТҰЗДАРЫМЕН УЛАНДЫРУДАН КЕЙІНГІ ҚАНДАҒЫ БЕЛОК КӨРСЕТКІШТЕРІНЕ ӘСЕРІН АНЫҚТАУ	155
Сабирова Э.М., Гареев Р. А. ИССЛЕДОВАНИЕ ПЛАЗМЫ КРОВИ И СМЫВОВ С МЕМБРАН ЭРИТРОЦИТОВ У ЖИВОТНЫХ ДЛЯ ПРИГОТОВЛЕНИЯ БИОПРЕПАРАТОВ	155
Сазанова А.А., Даулет Г.Д., Есжан Б.Ғ., Катчибаева А.С. СПОРТШЫ ЖҮРЕК-ҚАН ТАМЫР ЖҮЙЕСІНІҢ ФИЗИОЛОГИЯСЫ	156
Сейткадыр Қ.Ә. ИССЛЕДОВАНИЕ РИТМОГЕНЕЗА СПОНТАННОЙ СИНХРОННОЙ АКТИВНОСТИ НЕЙРОНОВ ГИППОКАМПА В КУЛЬТУРЕ	157
Сүйінбай З.Ж., Төлеубекова А.Қ., Такебаева Г.К., Сәруар А.С. БИОЛОГИЯЛЫҚ АКТИВТІ НҮКТЕЛЕРДІҢ ТЕМПЕРАТУРАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ	158
Таникенова Д.М., Аманбай Б.Б., Жарлықбай Г.Д., 2Лученков А. ҚЫС МЕЗГІЛІНДЕ ТЕРІДЕГІ БИОЛОГИЯЛЫҚ АКТИВТІ НҮТЕЛЕРДІҢ ТЕМПЕРАТУРАЛЫҚ КӨРСЕТКІШІН ЗЕРТТЕУ	159
Темірхан Б.Т., Ахметқұлова М., Тұрмағамбет Л. НАЗАРБАЕВ ЗИЯТКЕРЛІК МЕКТЕБІНДЕГІ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫН САУЫҚТЫРУ ЖҮЙЕСІНІҢ СИПАТТАМАСЫ	160
Темірхан Д. «ПРЕПУБЕРТАТТЫ ЖАС КЕЗЕҢДЕРІНДЕГІ БАЛАЛАРДЫҢ ТЫНЫС АЛУ ЖҮЙЕСІНІҢ ҚИМЫЛ БЕЛСЕНДІЛІГІНЕ ҚАРАЙ САЛЫСТЫРМАЛЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ»	161

ЖАНУАРЛАРДЫ ҚОРҒАСЫН ТҰЗДАРЫМЕН УЛАНДЫРУДАН КЕЙІНГІ ҚАНДАҒЫ БЕЛОК КӨРСЕТКІШТЕРІНЕ ӘСЕРІН АНЫҚТАУ

Рагипова Ф.К., Долқын М., Ерболат М.
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Fatima.ragipova@mail.ru

Қорғасынның улылығы оның мөлшеріне, физикалық ерекшеліктері мен қосылыстарының табиғатына байланысты. Әдетте, қорғасын организмге әр түрлі күйде түседі (метал, тұз, органикалық қосылыстар). Әсіресе, молекулярлы-иондық дисперсті күйінде ерекше қауіпті. Ол өкпе арқылы қан айналу жүйесіне өтіп, одан әрі барлық мүшелерге тарайды. Қорғасын қосылыстарының ішек-қарын жолы арқылы организмге сіңірілуі де өте жылдам жүреді. Бұған қарын және ішек сөлдерінің бөлінуі ықпалын тигізеді. Металдың сіңірілуі, асқорыту жолы арқылы түскен кезде, аш ішекте жүзеге асады. Металдармен улануда кең етек алып отырғаны-қорғасынмен созылмалы түрде улану. Қорғасынмен уланған организмде белок алмасу қызметінің бұзылуы өте ерте жүреді, азотты заттардың шығындалып, оның алғашқы уақыттарда зәр құрамындағы мөлшерінің артуына әкеледі, бауыр ұлпасындағы жалпы белок мөлшері төмендейді. Бауырдан бөлініп шыққан әртүрлі коллоидты факторларының әсерінен қорғасын циррозымен зақымданған белоктардың агрегатты төзімділігі бәсеңдейді. Қорғасынмен лантан бауыр, бүйрек ұлпаларындағы белоктың бірден өзгеруін осы ұлпаларда қорғасынның едәуір көбірек жиналуымен түсіндіруге болады, оған көптеген ғалымдардың зерттеулері дәлел бола алады. Әдебиет деректеріне сүйенетін болсақ, қорғасынның барлық тірі организмге қатерлі у екендігіне, организмде жинақталу мөлшерінің тыныс алу, ас қорыту мүшелері мен бауыр, бүйректі зақымдайды. Осыдан барып, фосфорокальций және белок алмасулары бұзылады, бұл сүйектің беріктігінің кемуіне әкеледі. Сондықтан да зерттеу жұмысымыздың мақсаты қорғасын тұздарымен уланғанан кейінгі лимфаның өзгерістерін анықтау болып табылады.

Зерттеу жұмыстарына алынған егеуқұйрықтар екі топқа бөлінді, 1-ші топ бақылау тобы, 2-ші топ тәжірибелік топ, олар қорғасын ацетатымен 30 күн бойы 15 мг/кг сумен бірге беріп уландырды.

Зерттеу барысында қан клеткаларының морфологиясы, қандағы рН көрсеткіші, қан плазмасындағы иондар мөлшері, қанның физика-химиялық, сондай-ақ қанның үю жылдамдықтары мен тұтқырлығы, оның гематокриттік көрсеткіштері анықталды. Бақылау мен тәжірибелік топтардағы жануарлардың қанындағы биохимиялық көрсеткіштері анықталды. Зерттеу нәтижелері көрсеткендей, қан плазмадағы биохимиялық көрсеткіштер, оның ішінде ақуыздардың жалпы көрсеткіші қорғасын тұздарымен уландырудан кейін төмендегенін байқаймыз, бұл ұлпалардағы судың тежелуіне әкелуі мүмкін. Қорғасын тұздарымен уландыру кезінде топтарда АСТ белсенділігі артады. АСТ белсенділігінің артуы бауыр паренхимасының жасушаларында және жүрек бұлшықетінде жағымсыз өзгерістерді көрсете алады. Уландыру кезінде жалпы билирубин мен бұлшықетінде жағымсыз өзгерістерді көрсете алады. Уландыру кезінде азайған, бұл бауырда байланысты билирубиннің құрамы, әсіресе жануарлардың бұзылыстарын көрсетеді.

Қорғасын тұздарының әсерінен қан плазмасында ақуыздың жалпы ақуыз концентрациясының азайуы және өткір интоксикациялау кезінде 1/3 мөлшерде эритроциттердің көбеюімен жанама түрде бағалануы мүмкін белок үшін тамырлы өткізгіштігінің жоғарылауы байқалады. Эритроциттер санының айтарлықтай өсуі плазмадағы ақуыздың жалпы протеинінің айтарлықтай төмендеуіне байланысты және, демек, оның интерстициялық ұлғаюы салдарынан қан ұйығыштарының салдары болуы мүмкін.

Ғылыми жетекшілері: б.ғ.к., аға оқытушы Атанбаева Г.Қ., б.ғ.к., асс. проф. Әбдірешов С.Н.

ИССЛЕДОВАНИЕ ПЛАЗМЫ КРОВИ И СМЫВОВ С МЕМБРАН ЭРИТРОЦИТОВ У ЖИВОТНЫХ ДЛЯ ПРИГОТОВЛЕНИЯ БИОПРЕПАРАТОВ

Сабилова Э.М.¹, Гареев Р. А.²

¹Казахский национальный университет имени Аль-Фараби,
²Институт физиологии человека и животных²
elya_sabirova@list.ru

Состав транспортируемых на поверхности эритроцитов крупномолекулярных субстанций близок к составу лимфы. Именно субстанции, которые переносятся на поверхности клеток крови, по количеству меняются быстро и сильнее. Из клеток крови абсолютно преобладают эритроциты.